

Scénář k rozhlasové reportáži

Pamětník: Jan Uhlíř

Vypravěč: Mikuláš Dolejš

Vypracovali: Marie Andrlíková, Mikuláš Dolejš, Štěpán Jandl,
Štěpánka Klepárníková, Lota Kučerová, Jáchym Švejda

Pamětník:

Jmenuji se Jan Uhlíř a narodil jsem se 31. srpna 1961.

Vypravěč:

Jan se narodil do Ubušínského mlýna, kde prožíval vcelku poklidné dětství. Tedy až do chvíle, kdy došlo k zatčení jeho otce a dědečka. Vezměme to ale hezky od začátku.

Pamětník:

Můj děda, nebo otec mého dědy, tak ho koupil někdy kolem roku 1880, v takovém zbídačelém stavu, ale když už ho děda přebíral, tak už ani nebyl moc zadlužený a docela se jim dařilo za první republiky no.

Vypravěč:

Za druhé světové války docházely skupiny partyzánů pro zásoby do mlýna. V důsledku toho došlo k zatčení Janova dědečka a babičky gestapem. Z věznice je naštěstí zachránila hraběnka z Kunštátu hned jak se o jejich zatčení dozvěděla. Na samém sklonku války pak stihla Ubušínek tragická událost. V květnu 1945 ustupovali kolem Ubušína němečtí vojáci. Lidé ze sousedního Ubušína jim však cestu u Ubušína zahradili kládami, což Němce rozčílilo a donutili muže z Ubušína cestu uvolnit.

Pamětník:

A oni jim tu cestu pak uvolnili, a pak že přijde trest, že je všechny postřílí. No a tehdy prostě ti němečtí vojáci věděli, že je stejně válka prohraná, a že stejně tak nechtěli poslechnout velitele a ten teda prostě Dobře nepostřílejte je všechny ať si stoupnou do řady a každý desátý bude zastřelen. No a tak to dopadlo.

Vypravěč:

Po nástupu komunismu byl, po vzniku JZD v Ubušínu, mlýn znárodněn a přeměněn na výrobu krmných směsí. Janově rodině, které mlýn původně patřil, bylo povoleno v mlýně pracovat dál.

Vypravěč:

Když bylo Janovi 5 let, StB zatkla jeho otce i dědečka. Záminkou byla už i samotná skutečnost, že šlo o bývalé vlastníky znárodněného mlýna. Otce věznili skoro 3 roky v Kuřimi, dědu 5 let v Plzni na Borech.

Pamětník:

Já jsem to nechápal. Ještě když žili, i děda i otec tak to bylo takový informační vakuum, to bylo tabu, oni se k tomu prostě nechtěli vůbec vracet.

Pamětník:

Jednou mě vzali do Kuřimi na návštěvu, ale to byl tak traumatizující zážitek, že už víckrát ne.

Vypravěč:

Vzhledem k tomu, co měl Janův otec i dědeček za sebou, není divu, že Janovi rodiče své děti k žádnému vzdoru vůči režimu nevedli.

Pamětník:

V té rodině ten, ta tíha té zkušenosti, která tam byla, tak silná, že prostě nějaký vzdor vůči režimu u nás v rodině se prostě nekonal. Velká opatrnost aby se už nic takového nekonalo.

Vypravěč:

V roce 1978 je Janovi a jeho otci povolena účast na zájezdu do Rakouska na legendární Velkou cenu Formule 1. Byl to pro něj první záblesk naděje, že by někdy svoboda přece jen mohla přijít.

Pamětník:

A to byl teda zážitek, kterej se mně z paměti nevymaže, protože to bylo něco nepředstavitelného.

Vypravěč:

A poté přichází listopad 1989.

Pamětník:

V tom osmdesátým devátým to byla euforie. To byl okamžik, já jsem tomu nevěřil, že něco takového může přijít, že jako ten režim je tak ukotvenej, že to se to se prostě nezmění a díky těm hrdinům, kteří nás vedli a těm slušnejm lidem, tak k té změně došlo. Když to prasklo v tom listopadu, tak jsem jezdili do Brna se dívat, sem si říkal co se bude, co nás teda vlastně čeká.

Vypravěč:

O restituci mlýna zažádala v zimě 1992 Janova maminka. V restituci se jim vrátil jen holý mlýn, veškerou techniku a vybavení si museli od státu na půjčku koupit sami. Po téměř padesáti letech se podařilo navázat na tradici rodinného podniku, který funguje dodnes.
